

Studiehandledning

Samhälls- och beteendevetenskapliga teorier i social arbete, 15 hp 745G58

Social and Behavioral Sciences Theories in Social Work,
15 ECTS Credits

(Uppdaterad: 2021-03-26)

Kursansvarig/examinator: Peter Skagius och Magnus Nilsson

Innehållsförteckning

Inledning	2
Kursens lärandemål.....	2
Information om undervisning/arbetsformer	3
Introduktion.....	3
Föreläsningar.....	3
Seminarier	3
Temadag.....	3
Arbetsgrupp.....	3
Reflektionspass	3
Formalia	4
Lisam.....	4
Schema.....	4
Examination	4
Återkoppling	5
Kriterier för betygssättning	5
Beslut om särskilda medel för pedagogiskt stöd i studiesituation pga. funktionsnedsättning	5
Fusk, plagiat, fotografering och upphovsrätt.....	5
Lärandedialog och studentinflytande	6
Kurslitteratur	6
Läshänvisningar	7
Instruktioner för seminarium	10
Seminarium: Klassisk samhällsteori (SEM3).....	10
Seminarium: Övervakning och straff (SEM4)	11
Seminarium: Totala institutioner (SE10)	12
Seminarium: Grupprocesser och mobbing (SEM6)	13
Seminarium: Anknytning och separation (SEM7)	15
Seminarium: Teoretiska tillämpningar och sociala problem (SE11).....	17
Kursutvärdering	19

Lärare

Magnus Nilsson magnus.nilsson@liu.se (Kursansvarig och examinator)
Peter Skagius peter.skagius@liu.se (Kursansvarig och examinator)

Dimitris Michailakis dimitris.michailakis@liu.se
Emilia Zotevska emilia.zotevska@liu.se
Lina Homman lina.homman@liu.se
Maline Holmlund maline.holmlund@liu.se
Sofia Nordmark sofia.nordmark@liu.se
Ulrika Wernesjö ulrika.wernesjo@liu.se
Jenny Gillingsjö jenny.gillingsjo@liu.se
Axel Ågren axel.agren@liu.se

Förutom dessa kan det tillkomma föreläsare på enstaka moment.

Inledning

Välkommen till kursen Samhälls- och beteendevetenskapliga teorier i socialt arbete vårterminen 2021!

Denna studiehandledning ska orientera dig genom kursen. Kursen består av fyra delar:

Del 1 (v. 14-16) är inriktad på teorier om samhället (sociologi)

Del 2 (v. 17-19) är inriktad på relationer mellan individer och mellan individ och samhälle (socialpsykologi)

Del 3 (v.20-21) är inriktad på människors utveckling och uppväxt (beteendevetenskap)

Del 4 (v. 22-23) är inriktad på att sammanfoga de teorier ni lärt er under denna kurs med hur de kan användas både för att förstå det sociala arbetet men också hur de kan användas i det sociala arbetets praktik.

I det sociala arbetet är det viktigt med en teoretisk förståelse kring de processer av utveckling och förändring som bedrivs. Inledningsvis fokuseras olika perspektiv på det sociala arbetets plats i samhället. Här betonas frågor om sammanhållning, konflikter, makt och klassamhälle samt grundragen i vad som brukar kallas modernitet. Här får du läsa klassiska samhällsvetenskapliga verk i original och diskutera dem tillsammans med andra studenter på seminarier och i arbetsgruppen. Därefter griper vi oss an de viktigaste socialpsykologiska skolorna där fokus ligger på de mellanmännsliga relationerna inom ramen för samhällets former. Precis som innan blir det både klassiska perspektiv och nyare synsätt. Vi fördjupar oss också i Goffmans bok om totala institutioner och har en temadag om gruppprocesser och mobbing. I den tredje delen fokuserar vi på en rad olika beteendevetenskapliga teorier. Vi börjar med människans uppväxt. Hur och av vad formas vi människor egentligen under uppväxten? Det blir också en ytterligare temadag, denna gång om anknytning och separation.

Vi tänker oss att kursen är formad som en tratt, där övergripande och breda teorier om samhället inleder kursen. Kunskapsintresset smalnar successivt. Under kursens två sista veckor ska vi i olika seminarier aktivt använda våra teoretiska kunskaper och sätta dem i relation till socialt arbete. Vi ska reflektera kring teorier *om* likväl som *för* socialt arbete, dvs utveckla vår teoretiska reflektionsförmåga för att förstå saker *om* praktiken och för att utveckla praktiker till nytta *för* socialt arbete.

Kursens lärandemål

Efter avslutad kurs skall den studerande kunna:

- visa grundläggande kunskaper om individens utveckling och sociala relationer
- förstå och tillämpa centrala begrepp inom psykologi, socialpsykologi och sociologi i relation till socialt arbete
- ha färdighet och förmåga att analysera grupper och individers handlande utifrån samhälls- och beteendevetenskapliga teorier
- använda samhällsvetenskapliga teorier för att förstå sociala strukturer och processer
- tillämpa sociologiska och beteendevetenskapliga perspektiv i förståelsen av sociala problem
- visa förmåga att reflektera över samhälls- och beteendevetenskapliga teorier för att identifiera och förstå mönster i mångfald och ojämlikhet.

Information om undervisning/arbetsformer

Introduktion

Kursens introduktion är ett viktigt tillfälle för det fortsatta arbetet i kursen. Där görs en närmare genomgång av kursens innehåll, arbets- och examinationsformer samt av litteraturen, allt med koppling till lärandemålen. Där ges också information om tidigare kursvärdering och ev. förändringar i kursen. Glöm inte att läsa studiehandledningen, kolla av schemat och litteraturlistan till introduktionstillfället.

Föreläsningar

Föreläsningarna introducerar eller fördjupar olika delar i kursen. I en teorikurs som denna är det stoff som behandlas ofta abstrakt och inte alltid enkelt att ta till sig direkt. Det är därför viktigt att du försöker gå igenom kurslitteraturen innan föreläsningarna även om du inte hinner läsa allt. Då kan du dra nytta av dessa på bästa sätt samt har möjlighet att ställa frågor kring litteraturen. I arbetsgrupperna diskuterar ni både föreläsningarna och litteraturen. Föreläsare har rättigheterna till sina föreläsningar, föreläsningarna får alltså inte spelas in, fotograferas, kopieras eller spridas utan föreläsarens tillåtelse. Åhörarkopior kan publiceras till studenterna om föreläsare tillåter men är inget som studenter kan ta för givet. Denna termin kommer föreläsningarna ske på distans antingen via zoom live eller som inspelade föreläsningar. Vid inspelade föreläsningar så kommer tid ges för frågestund de sista 30 minuterna då föreläsningen var schemalagd.

Seminarier

Seminarier avslutar ofta ett avsnitt i kursen där studerande får tillfälle att bearbeta och ibland även redovisa det aktuella kursinnehållet under seminatortillfället. Seminariet är ett lärtillfälle där alla förväntas delta i en aktiv diskussion av kursinnehållet och de frågor som lyfts. Seminarium sker i arbetsgruppen eller tillsammans med andra arbetsgrupper. Seminarierna är examinerande och vid frånvaro görs en ersättningsuppgift. Seminarierna kommer att genomföras på distans via Zoom.

Temadag

Två dagar under kursen är temadagar. Då fördjupar vi oss i ett speciellt tema med hjälp av både föreläsning, seminarium och något typ av medium som tex film, podd, dokumentär etc.

Arbetsgrupp

Arbetsgruppen är navet i kursen. Ni ansvarar själva för att boka in träffar i arbetsgrupperna och göra de förberedelser som krävs inför vissa seminarier. Detta är heltidsstudier så ni förväntas kunna avsätta tid för arbete i arbetsgrupperna (att vara uppbokad på extraarbete är inte en godtagbar ursäkt för att inte kunna vara med vid möte i arbetsgruppen). I arbetsgruppen sker lärandet genom att ni tillsammans bearbetar och reflekterar över föreläsningar, litteratur och gemensamma uppgifter. Arbetsgruppen är tänkt som en resurs för er som enskilda studerande under hela kursen, något som kräver att alla bidrar efter förmåga i gruppens arbete. Arbetsgruppen är ett viktigt instrument för att uppnå kursens mål. Det är i dialog med andra, som en har möjlighet att få syn på sina värderingar liksom på kunskap och okunskap och därmed fördjupa sin egen kompetens. Arbetet i arbetsgruppen är viktigt för att ge diskussioner kring attityder, värderingar och kunskap en dynamisk prägel och för att så många perspektiv som möjligt ska synliggöras. Det är av stor vikt för lärande- och gruppprocessen att ni regelbundet utvärderar ert eget och gruppens arbete i slutet av några av era arbetstillfällen eller vid de reflektionspass som sker regelbundet i arbetsgruppen.

Reflektionspass

I kursen ingår obligatoriska reflektionspass. Frågor besvaras av Johanna Andersson (johanna.a.andersson@liu.se)

Formalia

Tänk på att i alla uppgifter hålla ett korrekt språk och att referera enligt Harvardsystemet. Högskolan i Borås har en bra guid för systemet: <https://www.hb.se/biblioteket/akademiskt-sprak/referera-till-kallor/guide-till-harvardsystemet/>

Lisam

Den utbildningsplattform som används under kursen är Lisam. All kursinformation, instruktioner och olika kursdokument samt kurskommunikation läggs ut där. Eftersom distansläget kvarstår så kommer kommunikationen i Lisam bli än mer viktig. Vi får göra det bästa av situationen och ha lite extra tålamod med oss lärare, varandra och tekniken.

Schema

Aktuellt schema med lokaler publiceras i Time Edit. Var uppmärksam på uppdateringar och förändringar av schemat som kan ske, ibland med kort varsel, under kursens gång.

Examination

Examinationen sker genom aktivt deltagande i obligatoriska seminarier samt skriftliga individuella uppgifter. Studerande som underkänts två gånger på kursen eller del av kursen har rätt att begära en annan examinator vid förnyat examinationstillfälle. Den som godkänts i prov får ej delta i förnyat prov för högre betyg.

Uppgifterna examineras alltid individuellt även om de sker i arbetsgruppen. Generell information om examination finns i Programhandboken.

Följande examinerande moment ingår i kursen:

Benämning moment	Omfattning i hp	Kod	Betyg
Seminarium: Klassisk samhällsteori	0,5	SEM3	U, G
Seminarium: Övervakning och straff	0,5	SEM4	U, G
Seminarium: Totala institutioner	0,5	SE10	U, G
Seminarium: Grupprocesser och mobbning	0,5	SEM6	U, G
Elektronisk salstentamen: Samhälls- och socialpsykologiska teorier	6	TEN4	U, G, VG
Seminarium: Anknytning och separation	0,5	SEM7	U, G
Hemtentamen: Barndomspsykologi och utvecklingsteorier	4	EXM7	U, G, VG
Seminarium Teoretiska tillämpningar, sociala problem	2,5	SE11	U, G

Seminarier och examinationer utgör viktiga *lärtillfällen* på alla kurser. Seminarier och arbetsgruppstillfällen ger möjlighet att diskutera och sätta sig in i andras perspektiv och beskrivningar. För att detta ska bli meningsfullt krävs dock ordentliga förberedelser inför varje tillfälle. Aktivt deltagande gäller vid seminarier och i arbetsgruppen. Vid frånvaro utgår ersättningsavgift.

Återkoppling

- Hemtentamen: Kortfattad återkoppling ges individuellt genom LISAMs inlämningsfunktion.
- Inlämningsuppgifter: Blir du underkänd får du/ni återkoppling på vad som fattas för att kunna nå godkänt resultat.

Kriterier för betygssättning

Tentamina ligger till grund för det graderade kursbetyget, men för att bli godkänd på kursen måste du vara godkänd på samtliga examinerande moment. Vid det slutgiltiga ställningstagandet för kursbetyg sammanräknas poängen från de två individuella hemtentamina.

Beslut om särskilda medel för pedagogiskt stöd i studiesituation pga. funktionsnedsättning

Har du rätt till särskilt stöd genom beslut från koordinator för studenter med funktionsnedsättning ska du inför varje termin skicka in ditt beslut till adm.socialtarbete@ikos.liu.se. Du ska också informera varje kursansvarig i samband med kursstart. Har inget intyg inkommit vid tentamens startdatum gäller ordinarie inlämningsförfarande.

Om du har särskilt stöd, i samband med salstentamen, är det genom tentamensservice som du ges detta stöd. Du måste vid anmälan meddela vilka extra resurser som krävs. Mer information finns på <https://www.student.liu.se/studentstod/funktionsnedsattning?l=sv>

Fusk, plagiat, fotografering och upphovsrätt

Med fusk menas att med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöka vilseleda examinator när en studieprestation ska bedömas. En form av fusk är så kallat plagiat. Plagiat är när man på ett otillåtet sätt använder sig av andras texter <https://liu.se/artikel/plagiering-upphovsratt>. Det är därför viktigt att man som student försäkras om vilka regler och normer som gäller när man skriver referat av andras texter och när man citerar. För att upptäcka plagiat kan en examinator med hjälp av URKUND jämföra en students text med andra texter som finns i URKUND. Fusk och plagiat accepteras inte. Om en examinator misstänker att en student fuskat ska hen anmäla detta till Linköpings universitets disciplinnämnd som sedan utreder ärendet och fattar beslut om ev. disciplinära åtgärder:

<https://www.student.liu.se/studenttjanster/lagar-regler-rattigheter/disciplinarenden?l=sv>.

Den vanligaste utdömda åtgärden är avstängning från undervisningen i ett antal månader. Läraren förbehåller sig rätten att utforma undervisningen vad gällande innehåll och material. Undervisningen förhåller sig till rådande Upphovsrättslag och LiU-rektorns beslut gällande

detta. Det är finns inga krav från universitetets sida att läraren måste distribuera föreläsningsunderlag i samband med ett undervisningstillfälle. Att distribuera någon typ av undervisningsmaterial som strider mot Upphovsrättslagen kan medföra rättsliga påföljder. Rektors beslut om fotografering eller videoupptagning i samband med föreläsning/undervisning är ej tillåten, enligt *Dnr LiU-2012-00312* <https://insidan.liu.se/juridisk-radgivning/upphovsratt/?l=sv>

Upphovsrättslagen ändrades 2013-11-01 vilket innebär ökade begränsningar när det gäller distribution av text, figurer, modeller och bilder från litteratur samt elektroniskt publicerat material, se mer på <https://ep.liu.se/>

Lärandedialog och studentinflytande

Under kursens ska minst en Lärandedialog äga rum. Eftersom detta är en lång kurs (15 hp) genomförs två Lärandedialoger. Tid finns anslaget på schemat. Vid Lärandedialogen har du som student tillsammans med dina kurskamrater möjlighet att diskutera ditt eget lärande i relation till kursens lärandemål och hur upplägg, innehåll och arbetsformer/moment stödjer ditt lärande. Inom varje årskurs utses 2 - 3 kursrådsrepresentanter som för fram årskursens synpunkter vid studentrådet. Studentråd organiseras två gånger per termin. Kursrådsrepresentanterna ansvarar för Lärandedialogen. Kursansvarig är med för att både svara på frågor och få svar på egna frågor kring hur kursen fungerar.

Kurslitteratur

En sammanställd lista med den obligatoriska kurslitteraturen finns på socionomprogrammets studieinfo-sida.

Läshänvisningar

Föreläsning	Föreläsare	Litteratur
Introduktion av kursen	Magnus Nilsson Peter Skagius	Studiehandledningen, schemat och litteraturlistan
Introduktion: Sociologisk teori	Ulrika Wernesjö	Gottzén & Lögdlund (2014). kap. 1; Jacobsson <i>et al.</i> ; Meeuwisse & Swärd (2013). kap. 1, 4, 7.
Klassisk Samhällsteori	Magnus Nilsson	Gottzén & Lögdlund (2014). kap. 2, 3, 4; Meeuwisse & Swärd (2013). kap. 7.
Systemperspektiv i sociologi	Dimitris Michailakis	Gottzén & Lögdlund (2014). kap. 9; Michailakis & Schirmer (2017).
Modern sociologisk teori: Foucault	Peter Skagius	Litteratur: Gottzén & Lögdlund (2014). kap. 12; Foucault (2017).
Modern sociologisk teori: Social ojämlikhet och klassamhällets reproduktion	Sofia Nordmark	Carlhed (2011).; Gottzén & Lögdlund (2014). kap. 14; Meeuwisse & Swärd (2013). kap. 14
Sociala kategorier och maktordningar - föreläsning och gruppövning/reflektion	Sofia Nordmark	Jacobsson <i>et al.</i> (2010). kap. 1 och 7; Mattsson (2015).; Meeuwisse & Swärd (2013). kap. 15, 16.
Samhällsförändring, struktur och aktör	Ulrika Wernesjö	Hviid Jacobsen (2007).; Gottzén & Lögdlund (2014). kap. 13, 15; Meeuwisse & Swärd (2013). kap. 7, s. 159–163.
Introduktion till Socialpsykologi. Historia, Psykologisk och sociologisk socialpsykologi	Peter Skagius	Larsson & Solhberg (2014), exakta anvisningar kommer.
Chicagoskolan och Goffman	Magnus Nilsson	Gottzén & Lögdlund (2014). kap. 6, 7, 8,

		11; Meeuwisse & Swärd (2013). kap. 8.
Etnometodologi, social interaktion och samtal	Emilia Zotevska	Gottzén & Lögdlund (2014). kap. 11; Larsson & Solhberg (2014), exakta anvisningar kommer; Jacobsson <i>et al.</i> (2010). kap. 3.
Grupper, social påverkan och konflikt	Peter Skagius	Larsson & Solhberg (2014), exakta anvisningar kommer
Social kognition, attribution, attityder, fördomar och diskriminering.	Magnus Nilsson	Larsson & Solhberg (2014), exakta anvisningar kommer
Mobbing som socialt fenomen (Temadag).	Maline Holmlund	Forsberg och Thornberg (2016).; Hwang, Frisé och Nilsson (2018)., kap. 12; Hwang & Nilsson (2019)., s. 308-312.
Utvecklingspsykologiska teorier - äldre teoribildning	Peter Skagius	Hwang, Frisé och Nilsson (2018)., kap. 1-2; Larsson & Solhberg (2014), exakta anvisningar kommer; Hwang & Nilsson (2019). kap. 1-2
Barndom 0-6 år	Peter Skagius	Hwang & Nilsson (2019). kap. 4-9
Anknytning och separation (Temadag).	Peter Skagius	Meeuwisse & Swärd kap. 11; artiklar av Wennerberg och Broberg
Daniel Stern och självets uppkomst.	Peter Skagius	Hwang & Nilsson (2019)., s. 194-199.
Barndom – yngre skolåldern	Lina Homman	Hwang och Nilsson (2019)., kap. 10-15.
Tonåringar och unga vuxna	Lina Homman	Hwang, Frisé och Nilsson (2018).
Ekologiska teorier och systemteorier: betendevetenskapliga perspektiv på sociala avvikelser	Peter Skagius	Meeuwisse & Swärd (2013). kap. 10, 12.
Teorier OM eller FÖR socialt arbete?	Dimitris Michailakis	Meeuwisse & Swärd (2013).; Nygren

		(2016).; samt övrig kurslitteratur.
Om teori i den vetenskapliga observationen	Ulrika Wernesjö	

Instruktioner för seminarium

Seminarium: Klassisk samhällsteori (SEM3)

Beroende på hur ett fenomen uppfattas eller beskrivs i samhället så kan de framstå som väldigt olika. Det hela är en fråga om perspektiv. Samtidigt som olika perspektiv kan berika varandra kan de även stå i konflikt med varandra. Det här seminariet syftar till att skapa förståelse för tre olika samhällsteoretiska perspektiv samt illustrera hur fenomen, problem och utmaningar i samhället kan förstås på en rad olika sätt.

Seminarieledare är Maline Holmlund och Magnus Nilsson. Seminariet hålls via Zoom. Inbjudan till Zoom-mötet görs av seminarieledaren och läggs ut på Lisam.

Individuell förberedelse:

1. Arbetslöshet och ojämlikhet kan beskrivas som sociala problem och/eller samhällsutmaningar. För seminarieuppgiften väljer du att fokusera på antingen arbetslöshet eller ojämlikhet.
2. Därefter ska du beskriva detta problem eller utmaning med teoretiska begrepp hämtade från var och en av sociologins klassiker dvs. Marx, Durkheim och Weber samt försöka att teoretiskt förstå vad som utgör detta problem eller utmaning och vad det får för (eller riskerar att få för) konsekvenser för samhället och för människor.
3. Avslutningsvis ska du även reflektera kring hur de olika teoretiska förståelserna av ditt valda problem eller utmaning skiljer sig från varandra beroende på vilken teoretiker och begrepp du använder.
4. Formulera en diskussionsfråga att ta med dig till seminariet.
5. Förbered dig på att muntligt redogöra och diskutera litteraturen och det förberedelsearbetet du har gjort inför seminariet.
6. Inför seminariet postar du din diskussionsfråga på din arbetsgrupps Lisam-sida.

Under seminariet:

1. Vi samlas gemensamt för en genomgång inför seminariet därefter ansluter grupperna till sina respektive breakout rooms.
2. Kl. 11:00 respektive 14:00 tar varje grupp en 15 minuters paus.
3. Under seminariet diskuterar ni i arbetsgruppen litteraturen och det förberedelsearbetet ni ska ha gjort inför seminariet. Seminarieledaren kommer gå mellan grupperna.
4. 30 minuter innan seminariets slut återsamlas grupperna för en gemensam diskussion. Gruppen ansvarar för att utse någon som kan återge diskussionen i gruppen och lyfta intressanta aspekter som kommit upp.

Diskussionsfråga och aktivt deltagande krävs för att bli godkänd under seminariet.

Vid frånvaro kontaktar du din seminarieledare för instruktioner gällande ersättningsuppgift.

Seminarium: Övervakning och straff (SEM4)

Foucaults *Övervakning och straff* handlar om framväxten av olika disciplinerande institutioner, exempelvis fängelset. I boken illustreras den typ av maktutövning som kan kallas för disciplinering och hur maktutövningen har förändrats i det moderna samhället.

Seminarieledare är Jenny Gillingsjö och Magnus Nilsson. Seminariet hålls via Zoom. Inbjudan till Zoom-mötet görs av seminarieledaren och läggs ut på Lisam.

Individuell förberedelse:

1. Läs boken och förbered dig på att kortfattat och övergripande muntligt kunna redogöra för dess huvudsakliga innehåll och budskap. Vad handlar boken om? Vad vill författaren ha sagt?
2. Vilka olika tekniker för disciplinering förekommer i boken. Förbered dig på att kunna redogöra för två av teknikerna, hur de användes och fungerade. I vilka institutioner förekom dessa?
3. Fundera på hur sådana tekniker för disciplinering och maktutövning har kommit till uttryck inom områden och verksamheter med koppling till socialt arbete (eller i samhället eller välfärden i bredare mening). Förbered en diskussionsfråga till seminariet gällande detta.
4. Inför seminariet postar du din diskussionsfråga på din arbetsgrupps Lisam-sida.

Under seminariet:

1. Vi samlas gemensamt för en genomgång inför seminariet därefter ansluter grupperna till sina respektive breakout rooms.
2. Kl. 11:00 respektive 14:00 tar varje grupp en 15 minuters paus.
3. På seminariet diskuterar ni i arbetsgruppen bokens övergripande budskap, tekniker för disciplinering och era diskussionsfrågor. Seminarieledaren kommer gå mellan grupperna.
4. 30 minuter innan seminariets slut återsamlas grupperna för en gemensam diskussion. Gruppen ansvarar för att utse någon som kan återge diskussionen i gruppen och lyfta intressanta aspekter som kommit upp.

Diskussionsfråga och aktivt deltagande krävs för att bli godkänd under seminariet.

Vid frånvaro kontaktar du din seminarieledare för instruktioner gällande ersättningsuppgift.

Seminarium: Totala institutioner (SE10)

Goffmans *Totala institutioner* handlar om olika typer av anstaltsvård med utgångspunkt i de intagnas perspektiv. När boken kom ut 1961 blev den ett viktigt bidrag i diskussionen om institutionsvård av olika slag och vad det gör med människor samt vilket ansvar samhället har. Seminariiledare är Magnus Nilsson och Maline Holmlund. Seminariet kommer att hållas via Zoom. Inbjudan till Zoom-mötet görs av seminarieledaren och läggs ut på Lisam.

Individuell förberedelse:

1. Läs boken *Totala institutioner*

Förberedelse i arbetsgrupp:

1. Diskutera de begrepp som Goffman introducerar.
2. I gruppen skall ni sedan välja ett socialt problem och diskutera hur detta sociala problem kan förstås med utgångspunkt i Goffmans teorier om totala institutioner, roller och anpassning. Ni ska också diskutera vad er förståelse av problemet kan betyda för enskilda individer.
3. Diskutera och problematisera hur problemet kan förstås med utgångspunkt i Goffmans terminologi och skriv ner era resonemang på 2 sidor (12 punkter Times New Roman enkelt radavstånd). Ni skriver alltså en uppgift per grupp. Det ska tydligt framgå i den skrivna uppgiften gruppen och namnet på gruppdeltagarna samt om någon gruppmedlem inte deltagit i arbetet. Avsluta med att formulera en diskussionsfråga som ni vill lyfta på seminariet med övriga kursdeltagare. Uppgiften lämnas in på arbetsgrupps Lisam-sida innan seminariet.
4. Förbered en presentation av gruppens arbete, på ca 5 minuter. Varje deltagare i gruppen ska kunna hålla redovisningen, som kommer att ske i tvärgrupper vid seminariet.

Under seminariet:

1. Vi samlas för en genomgång inför seminariet och indelning i tvärgrupper därefter fortsätter seminariet i breakout rooms.
2. Kl. 11:00 respektive 14:00 tar varje grupp en 15 minuters paus.
3. Ni turas sedan om i tvärgruppen att presentera ert arbete. Seminarieledaren kommer gå mellan grupperna.
4. 30 minuter innan seminariets slut återsamlas grupperna för en gemensam diskussion. I tvärgruppen ska ni under seminariet att enas om en av diskussionsfrågorna, som ni ska redogöra för och diskutera i den avslutande helgruppsdiskussionen med hjälp av Goffmans terminologi (troligen kommer dock inte alla grupper kunna diskutera sin fråga).

Inlämnat arbete och aktivt deltagande krävs för att bli godkänd under seminariet.

Vid frånvaro vid författandet av den skriftliga gruppuppgiften och/eller seminariet, kontakta din seminarieledare för instruktioner gällande ersättningsuppgift.

Seminarium: Grupprocesser och mobbing (SEM6)

Detta seminarium är en del av temadagen om mobbing. Seminariiledare är Magnus Nilsson, Maline Holmlund och Axel Ågren. Seminariet hålls via Zoom. Inbjudan till Zoom-mötet görs av seminarieledaren och läggs ut på Lisam.

Individuell förberedelse:

1. Läs Forsberg & Thornberg (2016); kap. 12 i Hwang, Frisé och Nilsson (2018) samt Hwang & Nilsson (2019), s. 308-312.
2. Se/lyssna på en av de tre nedan beskrivna alternativen.

Alternativ 1: Två kortdokumentärer på Sveriges Radio (finns på SR Play)

- ”Jag var mobbaren”, 20 augusti 2019, ca 30 minuter:
<https://sverigesradio.se/sida/avsnitt/1345002?programid=3381>
- ”Min spegel: Christoffer, jävla mobboffer”, 31 okt 2018, ca 30 minuter:
<https://sverigesradio.se/avsnitt/1174816>

Alternativ 2: Ett avsnitt av Mobbningspodden

- ”Vad är mobbing?”, 31 juli 2020, ca 40 minuter:
<https://podcasts.apple.com/se/podcast/s%C3%A4song-2a1-vad-%C3%A4r-mobbning/id1231824196?i=1000486749569>

Alternativ 3: *Återträffen*, spelfilm regisserad av Anna Odell (finns att hyra på SF Anytime www.sfanytime.com, och kostar 29 sek som ni betalar själva)

3. Lyssna på föreläsningen ”Mobbing som socialt fenomen”

Förberedelse i arbetsgrupp:

1. Med utgångspunkt i det ni läst ovan samt föreläsningen förbereder varje grupp två diskussionsfrågor om mobbing som socialt fenomen. I den skrivna uppgiften ska det tydligt framgå namnet på gruppen och på gruppdeltagarna samt om någon gruppmedlem inte deltagit i arbetet. Diskussionsfrågorna ska lämnas in på arbetsgruppens Lisam-sida innan seminariet. Varje gruppmedlem ska dock ha med sig diskussionsfrågorna till seminariet då diskussionen kommer ske i tvärgrupper.

Under seminariet:

Det är viktigt att vi under seminariet inte fastnar i diskussioner om personliga erfarenheter av mobbing utan att diskussionen grundas i litteratur, föreläsning och de ni sett eller lyssnat på inför seminariet. Ni ska kunna identifiera viktiga begrepp och teoretiska perspektiv som ni redan mött tidigare i kursen. Ni ska också kunna koppla litteratur med föreläsning och de alternativ ni valt ovan i den gemensamma diskussionen. Var inte rädd för att även ta upp sådant du tyckte var svårt att förstå. Det viktiga med ett seminarium är att ni är aktiva och lite klokare när ni lämnar – så låt inte osäkerhet tysta er.

1. Vi samlas gemensamt på Zoom för en kort genomgång inför seminariet.
Efter detta kommer ni att slumpmässigt delas in i grupper. Seminarieledaren kommer att besöka grupperna.
2. Börja er tvärgruppsdiskussion med att lägga er grupps diskussionsfrågor i tvärgruppens chatt. Diskutera sedan dessa och kom ihåg att koppla diskussionen till litteraturen och centrala begrepp.
3. Vid kl 14:00 tar vi alla en rast.
4. Efter rasten återsamlas ni i tvärgrupperna och diskuterar följande:

Hur skulle du som skolkurator arbeta med gruppdynamiken i en skolklass som utmärks av destruktiva hierarkier, härskartekniker och systematisk fysiskt och psykiskt våld? Vad skulle du först göra? Därefter? Diskutera även här i relation till litteratur, föreläsning och det ni har sett/lyssnat på inför seminariet.

5. När det är 15 minuter kvar av seminariet träffas vi åter i helgrupp där tvärgrupperna summerar för varandra hur diskussionerna gått. Sista minuterna ägnas åt att utvärdera seminariet.

Inlämnat arbete med diskussionsfrågor och aktivt deltagande krävs för att bli godkänd under seminariet.

Vid frånvaro vid författandet av den skriftliga gruppuppgiften och/eller seminariet, kontakta din seminarieledare för instruktioner gällande ersättningsuppgift.

Seminarium: Anknytning och separation (SEM7)

Detta seminarium är en del av temadagen om anknytning och separation.

Seminarieledare är Jenny Gillingsjö, Magnus Nilsson, Maline Holmlund och Peter Skagius. Seminariet kommer att hållas på Zoom. Inbjudan till Zoom-mötet görs av seminarieledaren och läggs ut på Lisam.

Individuell förberedelse:

1. Läs artiklarna om anknytning, hämtade ur *Psykologtidningen* som finns på Lisam. Läs också avsnitten i Hwang och Nilsson (2019) om anknytning och separationer. Det står på flera ställen, använd registret för att hitta dem samt kap. 11 av Lindén i Meeuwisse och Swärd (2013)
2. Se dokumentären "Kindertransporter till Sverige" som finns på SVT Play: <https://www.svtplay.se/video/25321139/kindertransporter-till-sverige>
3. Se föreläsningen "Anknytning och separation".

Förberedelse i arbetsgrupp:

1. Innan seminariet ska ni i arbetsgruppen förbereda två diskussionsfrågor till seminariet baserat på den litteratur ni läst inför seminariet. Det ska tydligt framgå i den skrivna uppgiften gruppen och namnet på gruppdeltagarna samt om någon gruppmedlem inte deltagit i arbetet. Diskussionsfrågorna ska lämnas in på arbetsgrupps Lisam-sida innan seminariet. Varje gruppmedlem ska dock ha med sig diskussionsfrågorna till seminariet då diskussionen kommer ske i tvärgrupper.

Under seminariet:

Det är viktigt att vi under seminariet inte fastnar i diskussioner om personliga erfarenheter. Ni ska kunna identifiera viktiga begrepp och teoretiska perspektiv som ni redan mött tidigare i kursen. Ni ska också kunna koppla litteratur med föreläsning och dokumentär i den gemensamma diskussionen. Var inte rädd för att även ta upp sådant du tyckte var svårt att förstå. Det viktiga med ett seminarium är att ni är aktiva och lite klokare när ni lämnar – så låt inte osäkerhet tysta er.

1. Vi samlas gemensamt på Zoom för en kort genomgång inför seminariet.
Efter detta kommer ni slumpmässigt delas in i grupper. Seminarieledaren kommer att besöka grupperna.
2. Börja er tvärgruppsdiskussion med att lägga er grupps diskussionsfrågor i tvärgruppens chatt. Diskutera sedan dessa och kom ihåg att koppla diskussionen till litteraturen och centrala begrepp.
3. Vid kl 14:00 tar vi alla en rast.
4. Efter rasten återsamlas ni i tvärgrupperna och diskuterar följande:
Dokumentären skildrar familjeseparationer under andra världskriget. Även idag separeras barn från föräldrar på grund av krig. Vad är viktigt att förstå om konsekvenserna av separationer för barn i krig utifrån ett anknytningsperspektiv? Diskutera även här i relation till litteratur, föreläsning och dokumentär.
5. När det är 15 minuter kvar av seminariet träffas vi åter i helgrupp där tvärgrupperna summerar för varandra hur diskussionerna gått. Sista minuterna ägnas åt att utvärdera seminariet.

Inlämnat arbete med diskussionsfrågor och aktivt deltagande krävs för att bli godkänd under seminariet.

Vid frånvaro vid författandet av den skriftliga gruppuppgiften och/eller seminariet, kontakta din seminarieledare för instruktioner gällande ersättningsuppgift.

Seminarium: Teoretiska tillämpningar och sociala problem (SE11)

Till detta seminarium skall ni arbetsgruppen ha börjat skriva på en rapport där Meeuwisse och Swärd (ed) (2013) är obligatoriskt att referera till. Annars gäller hela kursens litteratur, referera rikligt till allt som är relevant för er (och gör detta med korrekt formalia enligt Harvards referenssystem).

Seminarieledare är Magnus Nilsson, Maline Holmlund, Peter Skagius och Axel Ågren. Seminariet kommer att hållas på Zoom. Inbjudan till Zoom-mötet görs av seminarieledaren och läggs ut på Lisam.

Förberedelse i arbetsgrupp:

1. Ni ska i arbetsgruppen välja ett av dessa sociala problem (eller ett annat efter överenskommelse med kursansvarig):
  - Hemlöshet
  - Missbruk
  - Omsorgssvikt
  - Ungdomskriminalitet
  - Våld i nära relationer
2. Diskutera hur valt socialt problems uppkomst och vidmakthållande kan förstås utifrån två olika teorier. Välj teorier från både samhälls- och beteendevetenskapliga perspektiv.
3. Gör sedan detta för varje teori:
  - a) Redogör för hur ni menar att teoribildningen skulle kunna förklara problemet.
  - b) Därefter ställer ni de olika skolornas förklaringsmodeller mot varandra. Vilka styrkor och svagheter kan du identifiera i relation till hur de kan förklara ert valda problem?
  - c) Kan de olika skolorna komplettera varandra och i så fall hur?
4. Den skriftliga uppgiften skall därefter sammanställas och redovisas i en text om 6 sidor (Times New Roman, 12 punkter, 1,5 i radavstånd) exklusive referenser. Uppgiften ska lämnas in innan kursens slut. Det ska tydligt framgå i den skrivna uppgiften gruppen och namnet på gruppdeltagarna samt om någon gruppmedlem inte deltagit i arbetet.

Inlämningsuppgiften bedöms enligt följande kriterier:

- Anknytning till kurslitteraturen
  - Teoretisk medvetenhet
  - Analytisk skärpa
  - Språk, struktur och referenshantering
  - Kreativitet och självständighet
5. Inför seminariet ska ni ha diskuterat igenom vad och hur ni tänker angripa ämnet, ha med stolpar eller utkast till text, men texten behöver inte vara klar. Använd i stället seminariet till att diskutera och spetsa till ert ämne tillsammans med övriga seminariedeltagare. Var beredda på att få argumentera för de val ni gjort. Ni ska till seminariet ha förberett en presentation (10 min) av ert arbete.

Under seminariet:

1. Varje arbetsgrupp gör en presentation av sitt arbete på 10 minuter. De andra seminariedeltagarna förväntas lyssna aktivt och anteckna frågor som de vil ställa efter presentationen. Genom vår gemensamma kunskap och konstruktiva kommentarer ska vi föra arbetena framåt.
2. Kl. 14:00 tas en paus på 15 minuter.
3. Seminariet avslutas med en kort utvärdering/diskussion om uppgiften.

Inlämnad uppgift och aktivt deltagande under seminariet krävs för att bli godkänd.

Vid frånvaro vid författandet av den skriftliga gruppuppgiften och/eller seminariet, kontakta din seminarieledare för instruktioner gällande ersättningsuppgift

Kursutvärdering

Utvärdering är i alla sammanhang viktig och inom universitetet har vi en skyldighet att utvärdera och utveckla vårt arbete i förhållande till utbildningsplan, kursplaner och examinationsrätt. Utvärdering är också en vital del i socionomprofessionen, där all verksamhet bör följas upp och revideras utifrån utvärdering. Vid kursens slut kommer en utvärdering att sändas ut genom kursvärderingssystemet Evaluate. Du har 15 dagar på dig att fylla i utvärderingen. När utvärderingstiden är slut kommer du att få tillgång till en rapport som redovisar kursvärderingens resultat.

Enskilda kursmoment såsom seminarier kan också utvärderas muntligt i samband med att de hålls.